

12/1963zach

Arslan
BUNSCH

CENTRALNE BIURO
WYSTAW ARTYSTYCZNYCH
W-wa, pl. Małachowskiego 3
L. p. 306/63

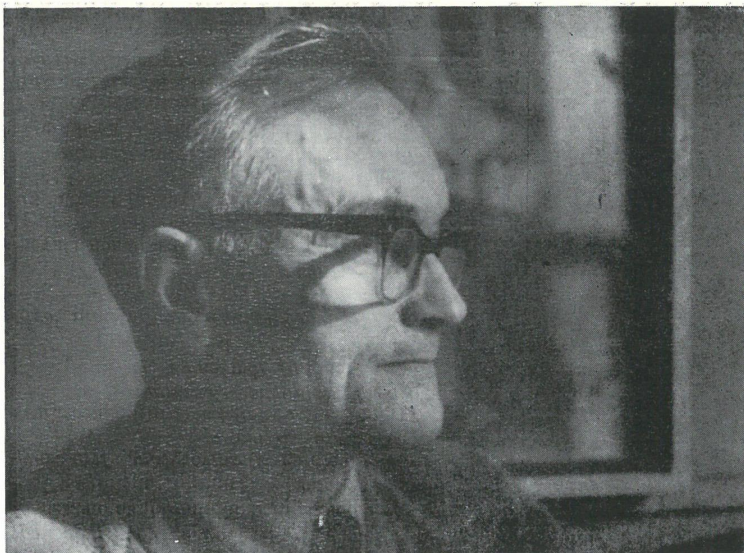
ZWIĄZEK POLSKICH ARTYSTÓW PLASTYKÓW
CENTRALNE BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH

ADAM BUNSCCH

45 lat MALARSTWA I GRAFIKI

Lipiec 1963

WARSZAWA · ZACHĘTA · PLAC MAŁACHOWSKIEGO 3

Adam Bunsch

ADAM BUNSCH

Urodził się w Krakowie 20.XII.1896 r. Studia artystyczne odbył w latach 1914—1915 w Akademii Sztuk Pięknych w Wiedniu, a w latach 1917—1921 w pracowni malarstwa J. Mehoffera ASP w Krakowie. Absolutorium Wydziału Filozofii UJ w Krakowie 1921. Pobyt za granicą: Wiedeń 1914/15; Węgry 1915/16; Francja; Włochy 1927; Paryż 1937; Francja 1940; Anglia, Szkocja 1940—1945; Grecja 1957/58; Anglia 1958; Francja, Włochy 1961/62.

UDZIAŁ W WYSTAWACH KRAJOWYCH

- 1910 — wystawa „Sztuka a dziecko”, Lwów, TPSP
- 1921—1939 — wystawy organizowane przez TPSP w Krakowie i innych miastach polskich; salony TPSP „Zachęta” w Warszawie
- 1929 — medal brązowy, salon „Zachęta”
- 1930 — I nagroda salon „Zachęta”; srebrny medal
- 1931 — II nagroda m. Warszawy salon „Zachęta”
- 1933 — I Międzynarodowa Wystawa Drzeworytów, Warszawa JPS, wyróżnienie
- 1933—1939 — wystawy „Grupy Dziesięciu” w Krakowie, Warszawie i Cieszynie
- 1935 — dyplom honorowy za całokształt działalności, salon „Zachęta”
- 1936 — medal złoty, salon „Zachęta”
- 1937 — II Międzynarodowa Wystawa Drzeworytów, Warszawa IPS; „Sztuka, kwiaty i wnętrza” Kraków
- 1938 — nagroda, salon TPSP, Kraków; Polska Grafika Myśliwska, Poznań; „Mehoffer i jego uczniowie”, Kraków
- 1939 — nagroda MSZ, salon „Zachęta”, Warszawa
- 1947—48—49—58
- 59—62—63 — wystawy grupy „Zachęta” w Warszawie, Radomiu, Częstochowie, Katowicach, Łodzi
- 1950—51—52—54 — I, II, III, IV OWP, Warszawa
- 1949 i nast. — udział w dorocznych salonach TPSP i wystawach Okręgu Krakowskiego ZPAP
- 1956 — I Ogólnopolska Wystawa Grafiki Artystycznej i Rysunku, Warszawa
- 1957—58—61 — wystawy sztuki sakralnej, Katowice, Pelplin, Kraków
- 1958—60—62 — wystawy plastyki marynistycznej, Warszawa, Kraków
- 1961 — wystawa „Broń i Barwa”, Kraków, Muzeum Narodowe; Grafika Artystyczna i Rysunek w XV-lecie PRL, Warszawa; Malarstwo w XV-lecie PRL, Warszawa; Jubileuszowa ZPAP, Kraków
- 1962 — II Biennale Grafiki, Kraków
- 1963 — XX-lecie Wojska Polskiego w Twórczości Plastycznej, Warszawa

UDZIAŁ W WYSTAWACH ZA GRANICĄ

- 1933 — objazdowa wystawa Związku Grafików, Francja
1939 — Wystawa Światowa, Nowy Jork
1941—1943 — wystawa objazdowa „The Art of five Polish Soldiers”, Anglia
1945 — Exhibition of Polish Art, Londyn
1950/51 — wystawa światowa sztuki sakralnej, Rzym
1955 — wystawa grafiki polskiej, Dania
1957 — wystawa grafiki polskiej, Litwa
1963 — wystawa grupy „Zachęta”, Mekska

WYSTAWY INDYWIDUALNE

Od 1921 r. czterdzieści wystaw indywidualnych w Krakowie, Lwowie, Warszawie i innych miastach polskich oraz za granicą, m. in. w ostatnich latach: Kraków 1955, 1958; Bielsko-Biała 1963

WITRAŻE ZREALIZOWANE W KOŚCIOŁACH W POLSCE I ZA GRANICĄ

Katowice NMP 1939; Galashiels (Szkocja); Londyn Devonian Rd 1945; Dziedzice (Czechowice) 1945; Kraków Bożego Miłosierdzia 1947; Kraków Skałka 1951; Wirek Śl. 1951; Katowice WMB 1953; Lipiny Śląskie 1953; Katowice Zawodzie 1953; Rybnik MBB 1955; Brzeziny 1955; Kamienna 1956; Praszka 1956; Lipnik-Biała 1957; Częstochowa katedra 1957; Katowice Załęże 1957; Krzyżowice Śl. 1957; Szarlej 1958; Lancękorona 1958; Miechocin 1958; Lubowice 1958; Goczalkowice Śl. 1959; Jastarnia 1959; Gumniska FOX 1959; Katowice katedra 1960; Wesoła Śl. 1960; Nędza 1961; Stróża 1962; Coventry kość. polski 1962.

POLICHROMIE W KOŚCIOŁACH

Katowice kaplica NMP 1937; Chorzów św. Jadwigi 1952; Kuniów 1954; Katowice Zawodzie 1955; Lipnik-Biała 1956.

PRACE W ZBIORACH: Muzeum Narodowe Warszawa, Muzeum Narodowe Kraków, Muzeum Bielsko-Biała, „Ossolineum” Wrocław, Muzeum Wojska Polskiego Warszawa, Instytut im. W. Sikorskiego Londyn.

DZIAŁALNOŚĆ LITERACKA

Koń parowy, sztuka w 3 aktach — Teatr im. Słowackiego, Kraków 1933, Instytut Reduty, Warszawa 1934; *Dolary pana Signaca*, komedia w 3 aktach — Teatr im. Wyspiańskiego, Katowice 1935; *Haneczka i duch*, sztuka w 3 aktach — Instytut Reduty, Warszawa 1939; *Przyszedł na ziemię Święty*, dramat w 3 aktach — Teatr Miejski, Częstochowa 1947, wyd. „Caritas” 1947; *Ostatni poemat*, — IV warsztat dramaturgiczny, Stary Teatr im. Modrzejewskiej, Kraków 1963.

DZIAŁALNOŚĆ PEDAGOGICZNA

1921—1939 w szkolnictwie zawodowym; 1946—1952 w szkolnictwie zawodowym; 1952 — podręcznik nauki rysunku dla szkół zawodowych, wyd. Kraków 1958.

Myśli o sztuce

Mówiło się o malarstwie: ważne jest nie „co”, ale „jak”. Dla mnie jednak najważniejsze wydaje się „po co”.

* * *

W sztuce angażuje i kształtuje się cała osobowość człowieka: twórcy — spontanicznie; odbiorcy — współcześnie.

* * *

Dzieło sztuki nie jest celem samo dla siebie i nie ma żadnej wartości absolutnej. Posiada ją tylko wewnętrzna treść, która od artysty do odbiorcy przez nie przepływa.

* * *

Doznanie artystyczne poszerza i pogłębia naszą osobowość zarówno uczuciowo, jak intelektualnie i pragmatycznie. Takie jest zadanie sztuki i w zasadzie pozostaje obojętne jakimi środkami to osiąga.

* * *

Artysta prawdziwy nie dostarcza odbiorcy tego czego on ŻĄDA, ale tego czego naprawdę POTRZEBUJE.

* * *

Talent jest to zdolność twórcy znajdowania materialnej formy dla własnych przeżyć duchowych w celu przekazywania ich innym ludziom.

* * *

W możliwości oddziaływania a nawet kształtowania psychiki jednostkowej i społecznej leży siła, wartość i tytuł do godności sztuki.

* * *

Postać ludzka w sztuce gra od jej początków szczególną rolę ponieważ sam człowiek stanowi szczególny jednorazowy świat; wystarczy by sztuka tylko pośredniczyła w kontakcie z tym światem — a już przekazuje wartościowe treści.

Forma dzieła sztuki zbudowana jest zawsze z elementów znalezionych w naturze, nie jest więc w stanie uwolnić się od „rzeczowości”. Ale odtwarzanie obiektywne natury nie jest sztuką, tylko umiejętnością (naturalizm). „Obraz naturalistyczny” jest w najlepszym razie dokumentacją przyrodniczą, techniczną lub historyczną. Sztuką zaczyna być dopiero ludzka INTERPRETACJA natury. Artysta określa swój osobisty stosunek do rzeczywistości intelektualnie, wzruszeniowo i pragmatycznie. To by można uznać za główne cechy „realizmu”.

* * *

Zasadniczym przekąźnikiem treści jest własny, OSOBISTY porządek, którym artysta interpretuje naturę. Ten twórczy, humanistyczny porządek zawarty jest w każdym dobrym obrazie „realistycznym”, jako najistotniejszy czynnik jego formy. Od niego zaczyna się proces odbioru, on poddaje tonację, on decyduje o charakterze i kierunku w jakim odbiór dzieła sztuki przebiega.

* * *

W sztuce każda forma z czasem się przeżywa; gdy jej elementy tracą swoje skojarzenia i stają się puste, zastępowana jest przez inną, tak zwaną w danej chwili nowoczesną.

* * *

Zmienność formy sztuki jest faktem ale nie jest równoznaczna z postępem, ani z rozwojem, ani z wznoszeniem się.

* * *

Inność formy w sztuce sama przez się nie jest gwarancją „nowoczesności”, jeżeli nie wynikła z wewnętrznej konieczności.

* * *

Stwierdzanie „nowości” czy „nowoczesności” formy sztuki nie oznacza wcale wyższego jej poziomu i wartości.

* * *

Każda kultura ma swoje kręgi i warstwy. Gdy dla jednych zaistniała konieczność odmiany dla innych dawniejsza forma artystyczna jest jeszcze ciągle niezżyta. To zapewnia kulturze jej ciągłość.

Adam Bunsch

MALARSTWO

1. Niebieski ptak, 1919, olej, 90 × 53
2. Do zwycięstwa, 1921, olej, 60 × 76
3. Portret, 1922, olej, 62 × 47
4. Autoportret, 1923, olej, 50 × 38
5. Wykład o czicwieku, 1923, olej, 75 × 63
6. Portret żony, 1924, olej, 100 × 75
7. Śmierć i zapcmnienie, 1926, olej, 64 × 73
8. Narodziny, 1926, olej, 108 × 145
9. Przegląd odwodów, 1927, olej, 70 × 80
10. Ogrodnicy, 1927, olej, 40 × 55
11. Zmartwychwstanie, 1927, olej, 110 × 145
12. Kula karabinowa, 1929, olej, 110 × 145
wł. Muzeum Narodowego w Warszawie
13. Mróz, 1929, olej, 52 × 71
14. Portret żony, 1929, pastel, 62 × 48
15. Grządki, 1929, olej, 50 × 37
16. Portret żony, 1930, pastel, 62 × 48
17. Portret żony, 1930, olej, 112 × 63
18. Niewiasty u grobu, 1930, olej, 90 × 145
19. Opowieść o kwiatach, 1930, olej, 108 × 145
20. Zajęty okop, 1930, olej, 108 × 108
21. Okop, 1930, olej, 40 × 40
22. Strach, 1931, olej, 85 × 150
23. Jastrząb, 1931, olej, 66 × 143
24. Fatum, 1931, olej, 50 × 48
25. Przywidzenia, 1931, olej, 50 × 40
26. Autoportret, 1932, pastel, 62 × 48
27. Las, 1932, pastel, 62 × 48
28. Staruszka, 1932, pastel, 62 × 48
29. Portret żony i synka, 1932, olej, 96 × 155
30. Alarm, 1932, olej, 110 × 145
31. Portret matki, 1932, pastel, 48 × 32
32. Przepaść, 1933, olej, 140 × 100
33. Gaszenie wapna, 1933, olej, 40 × 54
34. Dzieci w lesie, 1933, olej, 65 × 49
wł. Muzeum Narodowego w Warszawie
35. Portret córki, I, 1933, pastel, 62 × 48
36. Żona z córką, 1933, pastel, 49 × 64
37. Portret syna I, 1933, pastel, 62 × 48
38. Portret syna II, 1933, pastel, 62 × 48
39. Portret syna III, 1933, pastel, 62 × 48
40. Portret syna IV, 1934, pastel, 62 × 48
41. Portret syna V, 1934, pastel, 62 × 48
42. Portret syna VI, 1934, pastel, 62 × 48
43. Portret córki II, 1934, pastel, 62 × 48
44. Portret córki III, 1934, pastel, 62 × 48
45. Śpiące dziecko, 1934, pastel, 48 × 62
46. Portret żony, 1934, pastel, 62 × 48
47. Pejzaż z Bielska, 1934, olej, 62 × 80
48. Za kulisami, 1935, olej, 145 × 85
49. Wiosna, 1935, olej, 135 × 225
50. Portret córki IV, 1936, akwarela, 68 × 51
51. Portret córki V, 1936, pastel, 62 × 48
52. Góral, 1936, pastel, 62 × 48
53. Chmury, 1939, pastel, 62 × 48
54. Zboże, 1939, pastel, 48 × 63
55. Hangar, 1944, akwarela, 57 × 78
56. Uzupełnianie paliwa, 1944, akwarela, 57 × 78
57. Hyde Park, 1945, akwarela, 76 × 54
58. Karty, 1947, olej, 115 × 70
59. Kawiarenka, 1947, olej, 70 × 55
60. Garbarnia, 1947, olej, 88 × 112
61. Strzelnica, 1947, olej, 70 × 55
62. W ogrodzie, 1947, olej, 82 × 61
63. Irysy, 1947, olej, 48 × 64
64. Piwonie, 1947, olej, 75 × 55
65. Portret, 1948, olej, 70 × 55
66. Pranie, 1948, olej, 65 × 84
67. Cygański obóz I, 1948, olej, 58 × 76
68. Cygański obóz II, 1948, olej, 48 × 61
69. Cygańska buda, 1948, olej, 48 × 61
70. Las tatrzański I, 1948, pastel, 62 × 48
71. Las tatrzański II, 1948, pastel, 62 × 48
72. Las tatrzański III, 1948, pastel, 62 × 48
73. Lasek Wolski, 1948, pastel, 62 × 48
74. Portret syna, 1949, olej, 115 × 70
75. Sad, 1949, olej, 75 × 108
76. Dzikie ogród, 1950, pastel, 62 × 48
77. Bolków, 1950, pastel, 62 × 48
78. Dęby, 1950, pastel, 62 × 48

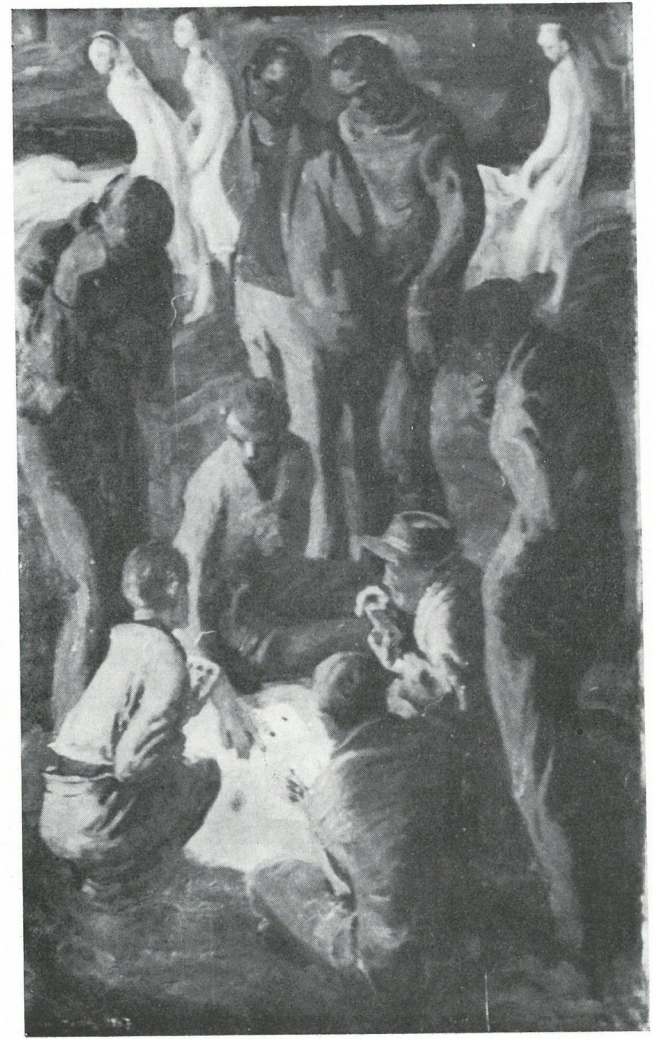
79. Pola, 1950, pastel, 62 × 48
80. Ściernisko, 1950, pastel, 62 × 48
81. Lasek, 1950, pastel, 62 × 48
82. Las tatrzański I, 1950, pastel, 62 × 48
83. Las tatrzański II, 1950, pastel, 62 × 48
84. Las tatrzański III, 1951, pastel, 62 × 48
85. Las tatrzański IV, 1951, pastel, 62 × 48
86. Portret syna, 1951, pastel, 62 × 48
87. Pola, 1951, pastel, 48 × 62
88. Bolków I, 1951, pastel, 62 × 48
89. Bolków II, 1951, pastel, 62 × 48
90. Bolków III, 1951, pastel, 62 × 48
91. Chłopiec i kot, 1951, olej, 130 × 100
92. Chwasty, 1951, olej, 62 × 48
93. Warszawa, 1953, akwarela, 38 × 56
94. Papieros, 1955, akwarela, 75 × 55
95. Portret, 1955, olej, 63 × 72
96. Wiejska droga, 1956, akwarela, 56 × 38
97. Dolina, 1956, akwarela, 39 × 57
98. Wieś, 1956, akwarela, 38 × 56
99. Sady, 1956, akwarela, 38 × 57
100. Park, 1956, akwarela, 53 × 68
101. Aktorzy na widowni, 1956, olej, 105 × 166
102. Wieś Rybna, 1956, akwarela, 55 × 38
103. Sad, 1956, akwarela, 38 × 55
104. Pejzaż zimowy, 1956, olej, 68 × 50
105. Niedzica-wieś, 1957, akwarela, 55 × 77
106. Dunajec I, 1957, akwarela, 55 × 76
107. Skała nad Dunajcem, 1957, akwarela, 56 × 47
108. Nad rzeką, 1957, akwarela, 46 × 57
109. Dunajec II, 1957, akwarela, 57 × 44
110. Stare drzewo, 1957, akwarela, 40 × 53
111. Pola, 1957, akwarela, 46 × 58
112. Kaczki, 1957, akwarela, 40 × 53
113. Zosieńka, 1962, olej, 78 × 62
114. Adaś, 1962, olej, 80 × 58
115. Zośka, 1962, olej, 100 × 56
116. Natarcie, 1962, olej, 95 × 95
117. Plama na słońcu, 1962, olej, 62 × 77
118. Głowy, 1963, mozaika, 50 × 60

GRAFIKA

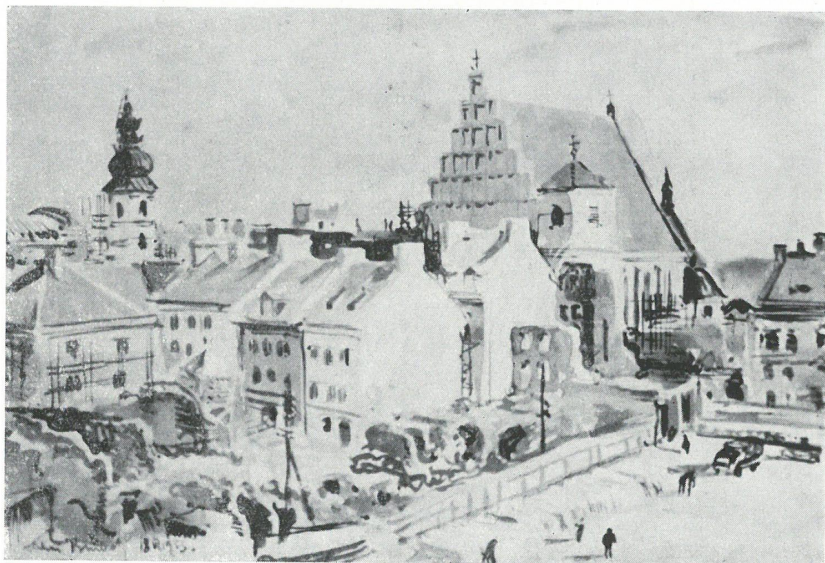
1. Zimorodki, 1931, drzeworyt barwny, 35 × 50
2. Pies, 1931, drzeworyt, 35 × 50
3. Indyk, 1931, drzeworyt, 35 × 50
4. Kaczka, 1931, drzeworyt, 35 × 50
5. Piesek, 1931, drzeworyt, 35 × 50
6. Gęsi, 1932, drzeworyt, 35 × 50
7. Kogut, 1932, drzeworyt, 35 × 50
8. Główwka, 1933, drzeworyt, 35 × 50
9. Cyklamen, 1934, drzeworyt, 35 × 50
10. Puchacz, 1934, drzeworyt, 35 × 50
11. Koguty, 1935, drzeworyt, 35 × 50
12. Dzika róža, 1936, drzeworyt, 35 × 50
13. Pisklęta, 1936, drzeworyt, 35 × 50
14. Żłote bażanty, 1936, drzeworyt, 35 × 50
15. Żaby, 1936, drzeworyt, 35 × 50
16. Owca, 1937, drzeworyt, 35 × 50
17. Spadochroniarz, 1942, sucha igła, 35 × 50
18. Pilot, 1942, rys. oł., 35 × 50
19. Strzelec, 1942, rys. oł., 35 × 50
20. Ostatni papieros, 1942, akwaforta, 35 × 50
21. Ciapiek, 1942, rys. oł., 35 × 50
22. Kierowca czołgu, 1943, rys. oł., 35 × 50
23. Czołgi, 1943, rys. oł., 35 × 50
24. Pilot, 1944, litografia, 35 × 50
25. Sokół, 1948, drzeworyt barwny, 35 × 50
26. Trzmięle, 1948, drzeworyt, 35 × 50
27. Mniszek, 1948, drzeworyt, 35 × 50
28. Dziewczyna, 1948, sangwina, 35 × 50
29. Szczygły, 1949, drzeworyt, 35 × 50
30. Bażanty, 1950, drzeworyt, 35 × 50
31. Kót, 1951, drzeworyt, 35 × 50
32. Akacja, 1953, drzeworyt, 35 × 50
33. Sikorki, 1953, drzeworyt, 35 × 50
34. Wróble, 1961, drzeworyt, 35 × 50
35. Na gałázce, 1962, drzeworyt, 35 × 50
36. Kury, 1962, drzeworyt, 35 × 50
37. Szczygły na ostach, 1962, drzeworyt, 35 × 50

REPRODUKCJE

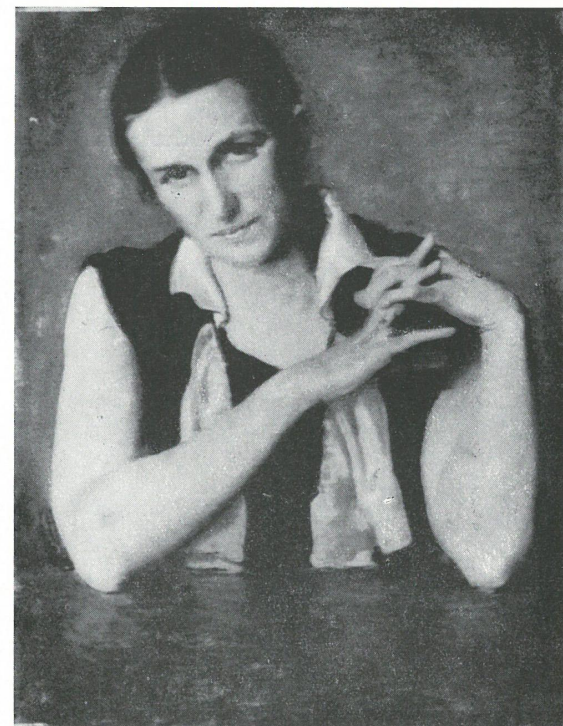

Karty, 1947, olej

Warszawa, 1953, olej

Portret żony, 1930, pastel

Chłopiec i kot, 1951, olej

Do zwycięstwa, 1921, olej

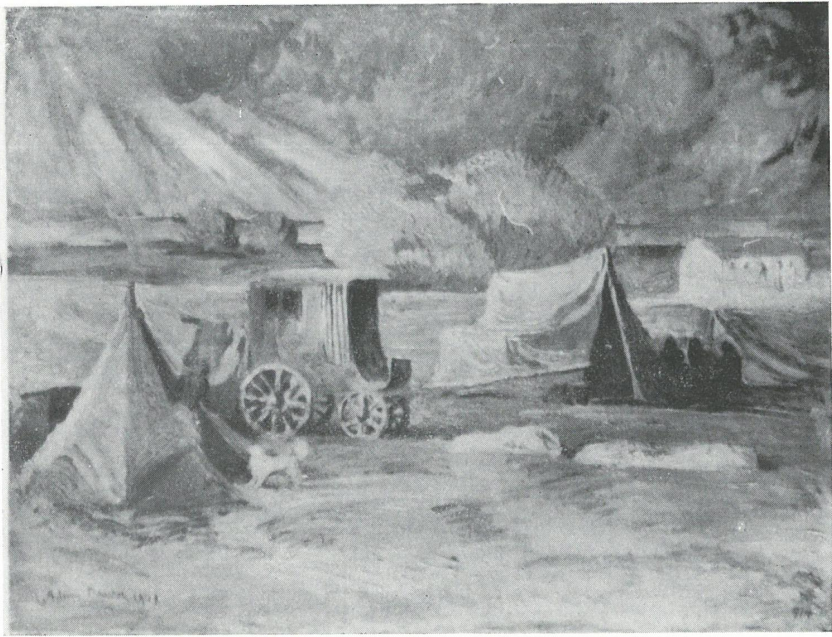

Szczygły, 1949, drzeworyt

Zośka, 1962, olej

Cygański obóz, 1948, olej

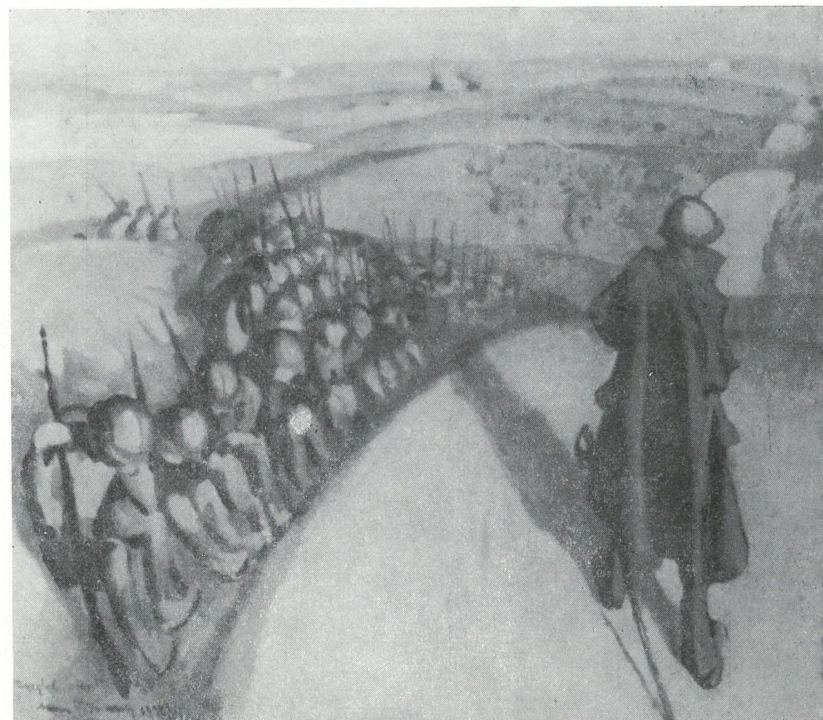

Natarcie, 1962, olej

Fatum, 1931, olej

Przełęcz odwodów, 1927, olej

Za kulisami, 1935, olej

Portret syna, 1949, olej

Portret syna, 1934, pastel

Portret córki, 1933, pastel

Niedzica-wieś, 1957, akwarela

Projekt ekspozycji: Adam Bunsch
Projekt plakatu: Natalia Jarczevska
Redakcja katalogu: Tamara Bryjowa (CBWA)
Opracowanie graficzne katalogu: Natalia Jarczevska
Redakcja techniczna: Jan Heydrich (CBWA)

C.B.W.A. · ZACHĘTA · PL. MAŁACHOWSKIEGO 3

